Evropski parlament
2019-2024

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

2023/2172(DEC)

24.1.2024

MNENJE

Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

za Odbor za proračun

o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za mejno in obalno stražo za proračunsko leto 2022
(2023/2172(DEC))

Pripravljavec mnenja: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve poziva Odbor za proračun kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da so transakcije, povezane z računovodskimi izkazi Evropske agencije za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: agencija Frontex) za proračunsko leto 2022, v vseh pomembnih vidikih zakonite in pravilne;

2. opozarja na svoje prejšnje resolucije o razrešnici, v katerih je ugotovil pomanjkljivosti v zvezi z okvirom temeljnih pravic, preglednostjo, varstvom podatkov in kulturo upravljanja, zaradi česar je Parlament zavrnil podelitev razrešnice glede izvrševanja proračuna agencije za leto 2020; pozdravlja sodelovanje z organom za podelitev razrešnice; je seznanjen z napredkom, ki sta ga dosegla začasno in novo vodstvo na podlagi priporočil za zagotovitev neprekinjenega poslovanja v agenciji Frontex ter nadzora in odgovornosti; poziva novo vodstvo, naj se še naprej ukvarja s korenito reformo organizacijske kulture agencije in naj organu za podelitev razrešnice redno poroča o napredku;

3. poudarja potrebo po močni, učinkoviti in dobro delujoči agenciji Frontex, ki bo lahko državam članicam pomagala pri učinkovitem upravljanju skupnih zunanjih meja Evropske unije in zagotovila integrirano upravljanje meja ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic;

4. je seznanjen s hitrim odzivom in podporo agencije Frontex državam članicam pri spopadanju s posledicami ruske invazije na Ukrajino; pozdravlja napotitev stalne enote s približno 500 uradniki vzdolž vzhodne meje od Finske do Romunije, vključno z več kot 350 uradniki na meji med EU in Ukrajino; priznava, da je osrednje Sredozemlje še vedno glavna migracijska pot v EU; ugotavlja, da morajo EU in države članice zagotoviti zadostna sredstva in postopke, ki bodo prispevali k reševanju življenj, tudi v skladu s konvencijo o iskanju in reševanju na morju, hkrati pa ne bo prihajalo do izkrcanja migrantov v nevarnih pristaniščih;

5. ugotavlja, da je agencija Frontex v letu 2022 podprla države članice z napotitvijo osebja stalne enote za več kot 617.000 delovnih dni in z uporabo pomorskih, zračnih in zemeljskih sredstev med več kot 111.000 dnevi v 20 operacijah, vključno z novima 102 operativnima lokacijama; je seznanjen tudi s povečanjem podpore agencije Frontex za učinkovito vrnitev 24.868 oseb, ki so nedovoljeno prišle v države članice; pozdravlja napotitev osebja agencije Frontex v Republiko Moldavijo in njegovo pomoč po podpisu sporazuma med EU in Moldavijo o sodelovanju pri upravljanju meja;

6. ugotavlja, da je agencija Frontex največja agencija EU, katere proračun se je v zadnjih letih večkrat občutno povečal, in sicer v skladu z njenimi novimi pristojnostmi; opozarja, da je EU v letu 2023 prispevala 788 milijonov EUR v primerjavi s 704 milijoni EUR v letu 2022; opozarja, da je agencija Frontex z novim mandatom v letu 2019 prejela tudi okrepitve v smislu človeških virov in tehnične opreme; ugotavlja, da se je glede na zapletene geopolitične razmere, ki so postale še bolj očitne z neizzvano rusko agresijo v Ukrajini, znatno povečal pomen agencije Frontex glede podpore, ki jo

nudi državam članicam, in da si je treba še naprej prizadevati za človeške in materialne vire; poudarja, da morajo tako povečanje odgovornosti in proračuna agencije spremljati ustrezni ukrepi za zagotovitev odgovornosti, preglednosti in spremljanja načina, na katerega agencija spoštuje pravo Unije;

7. pozdravlja, da je agencija Frontex izvršila 99,4 % svojega proračuna za leto 2022, kar kaže na učinkovitost in uspešnost vzpostavljenih notranjih kontrol ter na znatne izboljšave pri upravljanju proračuna; pozdravlja, da so bili sprejeti ukrepi in je bil dosežen napredek pri obravnavi nekaterih ugotovitev; vendar ugotavlja, da številne ugotovitve Računskega sodišča iz prejšnjih let še niso bile zaključene, vključno z visokimi stopnjami prenosov in razveljavitev ter zamudami v postopku plačil in preklici; je seznanjen z dvema pripombama o javnih naročilih, ki bi ju bilo treba obravnavati, da bi se izognili nepravilnostim pri izvajanju pogodb o javnih naročilih, zamudam pri plačilih agencije Frontex in odsotnosti blažilnih ukrepov za odpravo morebitnih nasprotij interesov pri zaposlovanju; opozarja, da lahko agenciji Frontex zaradi teh pomanjkljivosti grozijo izguba ugleda in pravna tveganja;

8. pozdravlja, da je agencija v zadnjih dveh letih doživela znatne spremembe v vodstvu, vključno z novim namestnikom uradnika za temeljne pravice, novim predsednikom upravnega odbora, dvema novima namestnikoma izvršnega direktorja in imenovanjem novega izvršnega direktorja; je seznanjen s pripravo akcijskih načrtov z nacionalnimi organi, da bi odpravili napake iz preteklosti in sedanjosti; pozdravlja tudi ukrepe, ki jih je agencija Frontex sprejela za izvedbo tranzicije, izboljšanje kulture upravljanja in spodbujanje dobrega počutja osebja; poziva novo vodstvo, naj izvede reforme, ki so potrebne zlasti v zvezi s temeljnimi pravicami, preglednostjo in učinkovitostjo notranjih postopkov, ter poveča odgovornost do Parlamenta in Sveta v skladu z veljavnim pravnim okvirom;

9. pozdravlja večjo vlogo urada za temeljne pravice, vzpostavitev mreže kontaktnih točk za temeljne pravice v vseh organih agencije, da bi razvili strokovno znanje o temeljnih pravicah na vseh področjih delovanja, ter akcijski načrt za temeljne pravice; želi spomniti, da je bilo izmed 87 dejavnosti, ki so predvidene v akcijskem načrtu za vključitev temeljnih pravic v vse dejavnosti agencije, osem dejavnosti izvedenih v celoti, 56 jih je bilo izvedenih in še potekajo (se izvajajo sistematično in stalno), 17 jih je bilo izvedenih delno, dve pa sta bili odloženi;

10. ugotavlja, da je bilo v skladu s priporočili za učinkovito mejno agencijo, ki spoštuje temeljne pravice, za izboljšanje odgovornosti, pravilnosti in zakonitosti vseh dejavnosti agencije Frontex zaposlenih dodatnih 22 zunanjih opazovalcev spoštovanja temeljnih pravic; opozarja, da bi bilo treba vse opazovalce spoštovanja temeljnih pravic v skladu z ustreznimi postopki čim prej zaposliti na ravni AD; poudarja, da bi se moralo na podlagi posodobljenega mandata agencije število opazovalcev še naprej povečevati; pozdravlja, da je urad za temeljne pravice izvedel napotitve v 50 držav v obsegu 1183 dni, kar je znatno več kot leto prej;

11. opozarja, da so agencija Frontex in ustrezni organi držav članic glavni porok za trdne in zavarovane evropske zunanje meje, pri čemer spoštujejo temeljne pravice in izvajajo obveznosti mednarodne zaščite; ugotavlja, da je uradnik za temeljne pravice v svojem mnenju z dne 1. septembra 2022 ugotovil, da so izpolnjeni pogoji za uporabo člena 46

uredbe o agenciji Frontex; ugotavlja tudi, da je delovna skupina agencije za temeljne pravice iz člena 46 izdala vrsto priporočil o temeljnih pravicah v Grčiji, od katerih so bila štiri v celoti izvedena oktobra 2023; ugotavlja, da namerava delovna skupina agencije spremljati nadaljnji napredek in da se priporočeni ukrepi še naprej izvajajo; poziva, naj se vsa priporočila prednostno izvedejo v celoti, agencija Frontex pa naj še naprej obvešča Parlament o doseženem napredku;

12. je seznanjen z ukrepi agencije Frontex v zvezi s preglednostjo in nadzorom, v skladu s katerimi Parlamentu in Svetu prek novega orodja za poročanje (posebne preglednice) zagotavlja pregled svojih dejavnosti; spodbuja predsedstvo upravnega odbora, naj na seje še naprej vabi opazovalce Parlamenta in razmisli o tem, da bi vabila veljala za vse točke dnevnega reda, tudi tiste, ki se obravnavajo brez navzočnosti javnosti, ter naj še naprej brez izjeme in po potrebi zaupno zagotavlja vsa dokazila;

13. opozarja na priporočila varuhinje človekovih pravic v zvezi z zadevo OI/4/2021/MHZ, da bi morala agencija Frontex zagotoviti bolj proaktiven pristop k preglednosti, da bi zagotovila večjo odgovornost za svoje operacije, in priporočila varuhinje človekovih pravic v zvezi z zadevo OI/4/2022/PB glede praks agencije pri obravnavi zahtev za dostop do dokumentov; je seznanjen z razvojem in nadaljnjim izvajanjem celovitega akcijskega načrta za upoštevanje priporočil, ki jih je leta 2020 in leta 2021 agenciji Frontex izdala evropska varuhinja človekovih pravic v zvezi z učinkovitostjo in preglednostjo pritožbenega mehanizma agencije, vlogo in neodvisnostjo njenega uradnika za temeljne pravice ter skladnostjo z obveznostmi in odgovornostjo v zvezi s temeljnimi pravicami;

14. opozarja na sklep Evropskega nadzornika za varstvo podatkov v zvezi z dvema sklepoma upravnega odbora, v katerem je nadzornik poudaril več področij, vključno s povečano obdelavo in izmenjavo osebnih podatkov, kar bi lahko privedlo do neskladnosti z Uredbo 2018/1725; ugotavlja, da je agencija pripravila izvedbeni načrt za izpolnitev priporočil nadzornika; poziva agencijo, naj pri obravnavi vseh odprtih vprašanj še naprej sodeluje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov;

15. je seznanjen s pripravo akcijskega načrta za spremljanje vprašanj, izpostavljenih v poročilu Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), ki je bilo januarja 2023 predloženo upravnemu odboru; poziva agencijo, naj v celoti obravnava vprašanja, predstavljena v poročilu urada OLAF, in še naprej poroča o napredku v zvezi s tem; opozarja na drugo preiskavo urada OLAF o upravljavskih praksah v agenciji, ki se je začela izvajati le devet mesecev po zaključku njegove prve preiskave; poziva, naj se obtožbe o kršitvah temeljito preverijo in preiščejo; poziva agencijo, naj v celoti in v dobri veri sodeluje z uradom OLAF v vseh fazah preiskave ter Parlamentu redno poroča o napredku in rezultatih preiskave;

16. izraža zaskrbljenost zaradi preostalih nerešenih pravnih zadev in kritik v zvezi z vpletenostjo agencije v kršitve človekovih pravic, zlasti zavračanje na zunanjih mejah EU, kar ni v skladu s predpisi same agencije;

17. je seznanjen z odstavkom Računskega sodišča o poudarjeni zadevi v zvezi z nepravilnim izračunom prispevkov pridruženih schengenskih držav; je zaskrbljen, ker so sporazumi med EU in pridruženimi schengenskimi državami, ki so pravna podlaga za

izračun njihovih prispevkov k proračunu EU, nejasni in dopuščajo različne razlage, zaradi česar so izračunani prispevki teh držav za približno 7 % nižji; opozarja na odgovor agencije, da je to ustaljena praksa za izračunavanje prispevkov pridruženih schengenskih držav, ki sta jo podprla upravni odbor in Komisija; poziva Komisijo, naj te sporazume prouči, saj ni ene same, samodejne formule za določanje prispevkov k proračunu EU in agencij;

18. je seznanjen tudi z drugim odstavkom Računskega sodišča o poudarjeni zadevi, ki se je že drugo leto zapored nanašal na potrjevanje računovodskih izkazov; je seznanjen z odgovorom agencije, da računovodskih izkazov ni bilo mogoče potrditi zaradi manjkajočih informacij v zvezi s sistemom IT (sistem za upravljanje misij), ki je v lasti Komisije in zagotavlja računovodske podatke;

19. poziva agencijo Frontex, naj prednostno v celoti izvede vsa še ne upoštevana priporočila evropskih organov za revizijo in nadzor, posebno organov delovne skupine Evropskega parlamenta za nadzor agencije Frontex, evropske varuhinje človekovih pravic, Računskega sodišča ter delovne skupine agencije Frontex za temeljne pravice ter pravne in operativne vidike operacij, kot tudi potrebne ukrepe, povzete iz poročila urada OLAF na podlagi njegove ustrezne preiskave, ter odpravi tam izpostavljene težave; spodbuja agencijo, naj naredi več in sprejme vse potrebne ukrepe za popolno spoštovanje standardov EU, zlasti na področju proračunskega in finančnega poslovodenja, temeljnih pravic, organizacijske kulture in preglednosti.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	23.1.2024
Izid končnega glasovanja	+: 42 –: 12 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elisavet Vozemberg-Vrionidi (Elissavet Vozemberg-Vrionidi), Elena Jončeva (Elena Yoncheva), Javier Zarzalejos
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE, OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVEC MNENJA PREJEL PRISPEVKE

V skladu s členom 8 Priloge I Poslovnika pripravljavec mnenja izjavlja, da je pri pripravi mnenja prejel prispevke od naslednjih subjektov ali oseb:

Subjekt in/ali oseba
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

Priprava tega seznama je v izključni pristojnosti pripravljavca mnenja.

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elisavet Vozemberg-Vrionidi (Elissavet Vozemberg-Vrionidi), Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Jončeva (Elena Yoncheva)
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani